

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 pettsor egyszeri hirdetésre
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Hatmillió koronát

jegyeztek Sárosvármegyében a harmadik nemzeti kölcsönre.

Pontos adataink ugyan még nincsenek, de az ismert szám: 5.899,000 korona minden kétséget kizárólag kiegészül **hatmillió koronára.**

Hatalmas nagy szám Sárosvármegyében, amely a három nemzeti kölcsönben kerekaszámában **11.500,000** koronával vett részt.

Valóságos nemes versengés indult meg a megyei pénzügyintézetek között, amelyeknek igazgatóságai igazán hazafias kötelességérzetük teljével feküdtek bele a munkába, melyet ezek a nagy számok igazolnak legjobban.

Az egyes eperjesi pénzügyintézetek között az Eperjesi Bankegylet vezet, melynél **2.640,750** koronát jegyeztek. Második helyen áll az eredményt illetőleg az Eperjesi Takarékpénztár **1.869,400** koronával, míg utána következő

Sárosvármegyei Takarékpénztárnál a jegyzett összeg **1.358,150** koronát tesz ki.

E három pénzügyintézetünknel **5.868,300** koronát jegyeztek. Jogos tehát a feltevésünk, hogy a postatakarékpénztáraknál s az adóhivatalban jegyzett összegek leg-

alább **6.000,000** koronára egészítik ki a Sárosvármegyében jegyzett nemzeti kölcsönt.

Nem lesz érdektelen a megyénkben jegyzett nemzeti kölcsönök növekvését megfigyelni. Az első nemzeti kölcsönre **2.400,483** koronát, a másodikra **3.128,650** koronát jegyeztek, a harmadikra jegyzett összeg tehát felülmúlja az első két kölcsön összegét.

Az eredmény — arányítva az első kettőhöz — *talán a legszebb az egész országban.*

S még szebbé, még impozánsabbá teszi az eredményt az, hogy a jegyzett kölcsön talán **2000-nél** több tételből alakul, ami a legjobb bizonyítéka annak, hogy a kölcsönjegyzés kistőkések hazafias áldozatkészségének eredménye.

Vármegyénk pénzügyintézetei büszkék lehetnek vezetőikre, de elismeréssel kell hogy legyen velük szemben a nemzet is. Mert igazán emberfeletti nagy munkát végeztek. De büszke lehet önmagára e megye közönsége is, amely dacára annak, hogy a háború szenvedéseiből sokkalta nagyobb részt vett ki a sors szeszélyes végzése folytán más megye, más vidék lakosságánál, mégis oly gyönyörű példáját adta hazafias áldozatkészségének — kötelességérzetének.

Miért nem tud Anglia municiót gyártani.

Irta: Stark Zsigmond gépészmérnök.

Egy éve már, hogy a nagynak, az utólérhetetlennek, a tökéletesnek hitt Angliáról lehullt a világ által ráborított illuzió leple, amely nem engedte a hibáit láttatni. A gazdasági, a politikai, társadalmi, sőt magánéletében is követendő példaként, bálványozott mintaképként állt a kulturális világ előtt. És íme, alig egy éve, hogy tiszta szemmel látjuk, mi rejlik a gentleman kimértsége, zárkózott előkelősége, megközelíthetetlen gavalérsága és megvesztegethetetlen korrektsége mögött. Végre ledől a bálvány magas piedesztáljáról, melynek roncsaiból előbújt nem a vérből és húsból levő ember, hanem a bronznak hitt papírmásé, mely bensejében rongyot és kócot rejtgetett. Mivé lett a világ ideálja!

Nem akarok ehelyütt politikai erkölcsstelségére, bűjtogató alattomoságára, becstelenségre rámutatni, ami amúgyis már a köztudatba ment át, hanem csupán az utólérhetetlennek gondolt ipari berendezkedésének gyarlóságairól szándékozom az utolsó leplefoslányt lerántani.

Miért nem tudja Anglia hadseregét magagyártotta municióval elátni, kérdezzük nem a sajnálkozás, hanem a lesajnálás hangján, midőn mi, az iparilag fejletlen ország a több száz éves ipari multra visszatekinthető Angliával harci ellenfélként szembekerültünk. És nem tudott magán mindaddig segíteni, míg a kalmárszemű Egyesült Államok Anglia féltve őrzött aranykészletei ellenében «nagylelkűen» segítségére nem sietett.

Feleletünk egyszerű: nem tudott, mert nem

TÁRCA.

Emlékszel-e rám?

Kis gyermek voltál, huncut kis lányka,
 Mikor először láttalak

A bimbós-rügyes fák alatt;
 Mikor szemem Rajtad feledtem
 S a boldogságtól megremegtem . . .
 Emlékszel-e rám, Drága Violám?!

Később nagyobb lettél, kacagóbb lett ajkad . . .

Udvarlóid körülvetted,
 Arcodra csókot lehelték . . .
 Én búsan néztem Teutánad:
 Szivembe tört a méla bánat.
 Emlékszel-e rám, Kedves Ibolyám?!

Aztán elfeledtél . . . soká nem láttalak.

Bolyongva jártam az utcákat.
 Némán néztem az őszi fákat;
 Az ágak sajjón felzizegtek:
 Búcsút mondtak a leveleknek.
 Emlékszel-e rám, Kéklő Violám?!

Végre megláttalak, sovány, szótlán voltál . . .
 Arcod pirosfestékes volt,
 Szemedből az élet kiholt . . .

Vonaglón néztem sápadt képed,
 Amely egykor megigézett.
 Emlékszel-e rám, Hervadt Ibolyám?!

Ebjón.

Kis tragédia.

A forró júliusi estén sétálók ezrei hullámoztak a vacsora utáni korzón. Csillagos égbolt feküdt meg a fővárost. Egy körüti kávéház fényes teraszán ült az újdonsült kis kadét. A cigány a legszebb nótákat húzta ma. Legalább is a kis kadét érezte úgy. Nem tudta miért, de ma mindent rózsásnak látott, ma igen szépnek érzett mindent, úgy hitte, hogy ma az egész világ csak érette van, hogy az emberek is sokkal melegebbek ma, mint eddig voltak. A kávéház előtt elkorzózó előkelő úriasszonyok mintha megannyian átropint csepegtettek volna szemükbe, csak azért, mert tetszeni akartak, — a kis kadét úgy hitte, hogy csak őneki akarnak tetszeni. Július volt s mámort lehelt a forró este . . .

*
 A kávéház egy tükörelakában ült a kis Elly. Ma kapta meg délben a hetedik felsőből a végbizonyítványt s a spiszbünger papa elvitte

a család szemefényét vacsora után a kaveházba. Fagyaltot ettek s hallgatták a cigányzenét s az Elly első debüje alatt, ott a tükörelakban, úgy érezte, hogy az emberek egészen másképp énekelnek, mint azt a felsőbb leányiskolában tanították, hogy az emberben idegrendszer is van, amelyre oly különösen hat a forró júliusi este. Elly úgy érezte, hogy még sohasem hallott szebb muzsikát, mint ahogy ma a cigány játszott, hogy ma minden más, ma minden szebb, mint eddig volt.

Július volt. Megejtő volt a csillaggal teli sötétség.

Elly 17-esztendő volt, szőke, kékszemű. Arcán valami bánatos csík futott végig állandóan, mosolyraálló szemében azonban mintha meg akarta volna hazudolni bánatos arckifejezését. Olyan volt, akiről ismerősei azt mondták, hogy igen érdekes arcú, bájos gyerek.

Laci, a kis kadét 19-esztendő volt és barna. A szájaszéle mindig mosolygott, fekete szemében azonban valami titkos bánatot fejezett ki. Úgy tetszett, mintha csak az imént valami igen szomorú hírről lehették volna meg.

A cigány melankólikus, bús nótákat játszott, sirt a hegedű, a korzó zsbongott s a kávéház

LYON LEA december 1. és 2-án : az **Olympia** színházban. :: Jegy-elővétel a Kósch-cég papírüzletében.

akart; azonban azt is mondhatnók: nem akart, mert nem tudott.

Ha objektív szemüvegen át vizsgáljuk a kérdést, úgy az angol municiógyártás eredménytelenségének okát az angol vas- és fémipar konzervatívizmusa fogjuk megtalálni. A több száz éves angol gyáripar az ő fejlett berendezkedésében éppen abban látszott utólrétegetlennek és versenytárs nélkül állónak, hogy minden gyártási ágban annyira specializálódott, hogy tömegcikké gyártására alkalmas speciális gépekkel és automatákkal dolgozik, melyekkel mást, mint amire a gép rendeltetett, előállítani nem képes.

A háború Angliában a gazdasági élet ipari ágait, főképp még kezdetben, nem bántotta úgy meg, mint a kontinensen. Általános védkötelezettség nem lévén, az ipar kezdetben épp úgy folytathatta funkcióit, mint békében, ami annyival is inkább lehetséges volt, mivel a háborútól veszélyeztetett területei nem voltak; belföldi forgalma szükségleteinek ellátására úgyszólván a régi maradt; tengeri forgalmát viszont az Atlanti-óceánon veszély nem fenyegette és így gyarmataival a kereskedelmi érintkezést fentarhatta. Ha exportja az európai kontinens felé meg is csappant, győzte tőkével, hogy egy ideig ipari produktumaival raktári készleteit növelte. Ennek a körülménynek mindenesetre óriási előnye volt Anglia gazdasági életére, mivel a drágulás oly horribilis arányokat nem ölthetett, mint a kontinensen, hol a készletek apadásával, a munkaerő csökkenésével a gyártási lehetőség is rendkívül alászállt.

Ily körülmények között a még kényelmes viszonyok között élő, konzervatív angol gyáros nem látta szükségét, hogy oly gyártásra rendezkedjék be, melyhez egyrészt nem értett, másrészt pedig oly új befektetésekre kötelezte volna, ami az ő számító és önös felfogása szerint nem gyümölcsöző és végül is a háború elmúltával fölösleges teherként a nyakán marad.

Ez legjobban mutatja az angol kalmár-szellem alantjáró gondolkodását és minden áldozathozattól tartózkodó, minden közérzéstől idegenkedő szellemét. Íme, ami béke-időben az ő gazdasági erősségük, az háborúban az ő megölő kárhazatuk: ez a rideg, számító önzésük, ez a minden fillér kiadást latolgató kúfárkodásuk, ez az egyéni érdeken felülemelkedni nem tudó lelketlen elzár-

kóztottságuk, ez a közérdektől idegenkedő, a nemzeti érzés leplébe burkolt önérdékük hajszo-lása, amely a béke-időben az ő világhatalmukat látszólag fentartotta, ugyanez a fiktív kalmár-erény lesz az ő megölőjük a háborúban és fogja rombadönteni a háború után egyeduralmukat a világgazdaságban.

Mit tapasztaltunk ezzel szemben nálunk és az Angliával azonosan iparilag fejlett Németországban?

Tökéletes berendezkedésű municiógyáraink úgyszólván egyedül is képesek lettek volna összes municiószükségleteinket ellátni. S bár magángyári vállalataink szintén nem voltak municiógyártásra berendezkedve, mégis azonnal a háború kitörése után a legnagyobb lelkesedéssel karolták fel ez új gyártási ágat és a legnagyobb áldozatkészséggel siettek a municiógyárak segítségére. A mi zsenge, alig fejlődésnek induló iparunk a háború kitörése után munkaerőinek nagy részét és munkaközeiket elvesztve, bátorságát azonban nem, természetes önfentartási ösztönével majdnem kizárólag a hadsereg szolgálatába szegődik.

És íme, mire képes a lelkesedés, a nemzeti érzés: alig egy év leforgása alatt, mintha ezernyi tündér csodatevő varázsa működött volna közre, a magyar gyárak átaakultak, berendezkedtek, új gépeket szereltek föl, nem számítottak, nem latolgattak és nem félték az áldozattól és ma már nincs gyár és nincs műhely az ország legkisebb zugában, mely nem a hadsereget szolgálja, mely nemcsak municiót gyárt, hanem a had-

sereg ezernyi változatú szükségleti cikkeit már egyedül gyártani is képes. Amit a több évtizednyi állami szubvenció, az iparpártolás társadalmi mozgalmi és sok más törekvés nem tudott megteremteni, azt mintegy varázsütésre megteremtette a háború: a magyar ipar első felvirágzását!

Sárosiak a török és bolgár játékonyság szolgálatában.

A budapesti Urániában november 17-ikén este a török Vörös Félhold és a bolgár Vöröskereszt javára hangversenyt rendeztek. Az estének különös érdekességet kölcsönözött az a körülmény, hogy a török hegedűművész Haig Gudenian mellett két sárosi: Baán Achillesné és Dobay István szerepelt.

Dobay István egyre érdekesebb formában megnyilatkozó egyéniségét ezúttal a pódiumra vitte, ahol mint előadó ugyanazzal a biztos rutinnal mozgott, amely minden vállalkozásában oly jellemző és sikerét megalapozó tulajdona volt. Mint az élet legkülönbözőbb alakulataiban mindig aktív részes, igen sokat tanult és tapasztalt, s ezeket felfelé vivő útján mestersen alkalmazta. Initiatív természetére a háború sem maradt hatás nélkül s a rendkívüli helyzetek új ösmeretek szerzésére ösztökélték. Közvetlen közelről élte át a Dardanellák ostromát, megismerve közben a török társadalmat; felkereste a kietlen orosz harcvidéket; hosszú hetekig járta az olasz háború sziklavidekét; behatóan vizsgálta a tengeri hadviselés technikáját stb., stb., szóval az élet e ritka és nagyjelentőségű eseményeit sem engedte elmúlni anélkül, hogy tudását gazdag tapasztalatokkal ne bővítette volna. És ezért tudott annyi érdekességet kölcsönözni előadásának; hiszen személyes észleleteinek adott hangot.

Előadásában a Kelet iránt való érdeklődésből indult ki, mely mindenkor vonzotta a Nyugat népeit, de amelynek reális alapja csak a világháború diadalmos befejezése után lehet, amikor török és bolgár testvéreinkkel vállatvetve foghatunk a jövő nagy munkájához. Szemében Bulgária és Törökország jelenti a Keletet, ez a két ébredő hatalom, melynek földjén az elmúlt nyáron a Vörös Félhold megbízásából hosszabb időt töltött, ahol sokat látott és megfigyelt. Épp ezért színes, igaz képét nyújtja mindkét ország mai állapotának s érdekes vonatkozásokat állapított meg a középhatalmaknak Konstantinápolyhoz és Szófiához való viszonyáról. Érdekesebben rajzolja a mai Sztambul, a Dardanellákat, lelkesedéssel szól a török hadak vitéségéről épp úgy, mint a török asszonyok áldozatkészségéről. Megemlíti, hogy hadjárataink után 20—30,000 anatóliai földműves-gyermeket akarnak 8—10 esztendőre hozzánk telepíteni, a magyar nép tűzhelye mellé, hogy megtanulják, amit tőlünk tanulhatnak. Kifejti a berlin—bagdadi vasút széles perspektívát nyitó jövőjét és a velejáró mérhetetlen gazdasági hasznót, mely Budapest számára is mindennél többet jelent, mint amit a háború előtt reméltünk. Bulgáriáról szólva, rövid történeti visszapillantás után a Balkán-háborúban megedzett országnak a jelenben tanúsított életerejére, politikai intelligenciájára utal, a bolgárok cárijának bölcs elhatározására, mely a kellő pillanatban döntötte el országja jobb jövőjének jorsát.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Haig Gudenian jelent meg az Uránia színpadán s hegedűdarabok előadásával szórakoztatta a közönséget.

A hegedűszámok között Baán Achillesné énekelt. Újat nem mondhatunk felőle. A főváros közönségének figyelme egyre megértőbben fordul művészetére felé, s neve ma a legjobban csengők egyike lett. Kellemes, meleg hangja egyre tökéle-

KOVALD
vegytisztító- és gőzmosó-gyár
képviselője:
SZABÓ GÉZA ÉS TSA
□□ divatárúház □□
Eperjes, Fő-utca 69. sz.

tükörablakán keresztül összetalálkozott két szépséges szempár. A szomszéd asztalok mellett párfömös úriasszonyok kacagtak versenyt az ívlámpa egyhangú zümmögésével s a két szempár, a tükörablakon keresztül egymásra nézett folyton, egymással beszélgetett, megbabonázták egymást.

Másnapra Elly a legszebb ruháját öltötte magára. Várt valamire, de maga sem tudta, hogy miért s mire vár. Úgy akarta, hogy ma szebb legyen, mint máskor.

Délben fényes gummirádlér állt meg a körút egy palotája előtt s a kis kadét parádés egyenruhájában, parádés szerepet játszott meg az első vizitnél.

A csukottsírmű, sárga tearózsák elpergették leveleiket. Nyár utóljá volt s kitört a háború. A kis kadétnak is el kellett mennie. A kicsi kadétban megdobbant valami a feszes dolmány alatt. Most érezte csak igazán, hogy mennyire szereti Ellyt. S amikor a hosszú katonasorok elindultak a háborúba, Elly virágot adott szerelmesének. Mikor senki sem látta, megcsókolták egymást. Örök szerelmet, sirigtartó hűséget esküdtek egymásnak.

S az orgonabokrok nem virítottak többé. Elly szomorú volt s sírt is olyankor, ha senki sem látta.

Aztán jöttek rózsaszín tábori-lapok, levelek. Hosszú szerelmeket ígérő, forró levelek. Elly

szomorú volt, nem járt társaságba, úgy érezte, hogy attól szakította el a sors, akit egy 17-esztendő kislány szűzi szerelmével tudott szeretni.

Az utolsó őszirózsák is elhervadtak. A tél fehér palástba burkolta a nagy Mindenséget. A táborból nem jött többé levél... Elly bánatos volt s türelmetlen. Újságot hozott a posta. Elly önkéntelenül is az «Elesettek» rovatra pillantott. És egy név, egy ismert, kedves név ötlött szemébe. Két könnyecsepp szaladt végig az arcán akkor, amikor nem látta senki.

Kitavaszkodott. S a körút egy fényes, zenés kávéházában, egy tükörablak mellett nagy társaság ült együtt. A hirtelen nagyleánnyá lett Elly mellett egy jól öltözött, borotváltképzű civil ült. Régebben ismerték egymást, de ma este mindketten valami különös, valami szentségeset éreztek. Ma szépen tetszett mindakettőjük előtt az élet, ma szebbnek tetszett minden, mint más száz estén.

A kávéház ajtaján sebesült bajtársukat segítettek be tiszták. Lábán volt meglőve s kadét volt. Fiatal, gyerekarú, meglátszott rajta, hogy szenved.

A tükörablakban ülő egész társaság szána-kozva nézte a sebesült hőst. Elly karja megérintette borotváltképzű szomszédját, majd suttogva, halkán szólott hozzá: «Pali! Most senki sem figyel reánk. Mondja: Igazán szeret?.. csókoljon meg!...»

Szigma.

tesből dologi
gyobb élvezetel
jutalmazza a na
A jótékony
hegedűművész
közönséget, anya

Hódin

sokkal jobban
sége, semhogy
ismertetni kelle
tetőtől-talpig er
jűk őt mindnyá

Arról is sok
nek vezércikkei
legelőkelőbb lap
BUDAPESTI HIR
Még pedig azért
kavargó politika
magasabb nézőp
nak igen-igen a

És ez a mély
önmagát benne a
művészi területén
Sőt éppen a leg
szebb meglátása
És helyesen is t
van az az istenac
eredeti és mély
érdekes képben
nek van minde
jelentős mondani
vel is rendelkezi
zeletre és érzen
igazi poéta. Ilye
Hódinka Tivadar
kevesen tudnak
is meglehetősen v
tenek Hódinkára

Sokan azt mo
hogy minek bibe
gondolatokkal, h
filozófusoknak. A
töprengéseinknek
hogy általános e
hathatósabban.

Hát, kérem,
nézet értelmében
költő, hanem am
aki az emberiség
át, ahelyett, hogy
egy ötfelvonásos
ben megemészthé
masabb témáról.

csak a nemzeti, c
közé tartozik. És
legnagyobbika. N
mely gondolatait
eszméit nemcsak
dig úgy, hogy érz
lépést tart gondol
ban bámuljuk Ma
annál jobban hat
hatatlan művéber
táziájú költő, ak
csüng az örök er

Az érzésnek ez az
ereje okozza azt, h
találni az egész e
dolatai számára a
történelem nagy
nemzetének és a
szívü nevelőjévé.

Aki egyszer l
zat ad nekem e t
hogy a mély, a
helyük a költésze
tetlen dologra vá
ember fejével lép

tesből dologi készültséggel párosulva a legnagyobb élvezeteket nyújtja s a legszebb sikerekkel jutalmazza a nagy jövőjű sárosi művésznőt.

A jótékony célú előadás, melynek a török hegedűművész mellett két sárosi hozott díszes közönséget, anyagilag is igen szép eredménnyel járt.

Hódinka Tivadart

sokkal jobban ismeri Eperjes intelligens közönsége, semhogy az egyéniségét, mint emberét ismertetni kellene. Röviden így jellemezhetők: tetőtől-talpig eredeti, érdekes ember. Így ismerjük őt mindnyájan.

Arról is sokan tudnak, hogy íróember, akinek vezércikkei igen szívesen látott dolgok a legelőkelőbb lapoknál, folyóiratoknál, u. m. a BUDAPESTI HIRLAPNÁL, a MAGYAR FIGYELŐNÉL. Még pedig azért, mert ő felül tud emelkedni a kavargó politikai élet mindennapi jelenségein és magasabb nézőpontból vizsgálva a dolgokat, azoknak igen-igen a mélyére bír látni.

És ez a mélyen látó ember nem tagadja meg önmagát benne akkor sem, amikor az irodalomnak művészi területére, a költészet szent berkeibe lép. Sőt éppen a legmélyebb gondolatait, a legmerészebb meglátásait a költészetben szereti kifejezni. És helyesen is teszi, mert teljes mértékben megvan az az istenadta adománya, hogy megkapóan eredeti és mély gondolatait mindig egyéni és érdekes képben tudja bemutatni. Már pedig akinek van mindenkor, valahányszor tollat fog, jelentős mondanivalója és megfelelő képzelő erővel is rendelkezik, hogy az elvont eszmét képzetre és érelemre ható *szemléletté* tegye, az az igazi poéta. Ilyen igazi poétavér csörgedezik Hódinka Tivadar ereiben. És ez az, amit olyan kevesen tudnak nálunk, vagy akik tudják, azok is meglehetősen vagy nagyon közönyösen tekintenek Hódinkára, mint költőre.

Sokan azt mondhatnák erre az észrevételemre, hogy minek bibelődik Hódinka azokkal a nehéz gondolatokkal, ha költeményt ír. Hagyja azt a filozófusoknak. A költészet nem arra való, hogy töprengéseinknek hirdetője legyen, hanem arra, hogy általános emberi érzéseket zengjen minél hathatósabban.

Hát, kérem, ez egyszerűen téves felfogás. E nézet értelmében Madáchunk sem volna igazi költő, hanem amolyan szürke grübler, töprengő, aki az emberiség sorsán tépelődik tizenöt színben át, ahelyett, hogy egy kétkötetes regényt, vagy egy ötfelvonásos drámát ír volna egy könnyebben megemészthető, költői feldolgozásra alkalmasabb témáról. Pedig Madáchunk ma már nemcsak a nemzeti, de a világirodalom halhatatlanai közé tartozik. És méltán, mert a nagyok egyik legnagyobbika. Nagysága éppen abban áll, hogy mély gondolatait, az egész emberiséget érdeklő eszméit nemcsak átgondolja, de át is éri és pedig úgy, hogy érzésének hőmérsékleti magassága lépést tart gondolatainak mélységével. Minél jobban bámuljuk Madáchban a nagy gondolkodót, annál jobban hat meg egyúttal bennünket halhatatlan művében az izzóérezsű és merész fantáziájú költő, aki szívének teljes érző erejével csüng az örök ember sorsának a problémáján. Az érzésnek ez az egész emberiség sorsát átölelő ereje okozza azt, hogy Madách mindig meg tudja találni az egész emberiséget érdeklő mély gondolatai számára a legmegfelelőbb képet a világ történelem nagy képcsarnokából és ezáltal válik nemzetének és az egész emberiségnek melegszívű nevelőjévé.

Aki egyszer látta az Ember tragédiáját, igazat ad nekem e tekintetben. Ne mondjuk tehát, hogy a mély, a nevelő gondolatoknak nincs helyük a költészetben. Ne mondjuk, hogy lehetetlen dologra vállalkozik az, aki a gondolkodó ember fejével lép a költészet áldozati oltára elé.

Ne mondjuk, hogy a gondolati költészet nem igazi költészet. Mert, igenis, a gondolati költészet nemcsak igazi költészet, hanem előkelő költészet. Ennek igazolására hoztam fel Madách Imre példáját, s rá óhajtottam egyúttal arra is mutatni, hogy mindenki, aki több-kevesebb tehetséggel a költészetnek ezen a nehéz útján halad, megérdemli, hogy elegáns poétának nevezzük, megemeljük előtte kalapunkat és melegen érdeklődő lélekkel merüljünk el műveiben.

Ezt a tiszteletet és meleg érdeklődést annál nagyobb mértékben érdemli meg egy-egy elegáns poéta ma, amikor azt látjuk, hogy a gondolati költészetet, a költészetnek ezt az elhanyagolt ágát oly kevesen művelik.

Érthető is ez azért, mert ma igen kevesen vannak azok a kiválasztottak, akikben a gondolkodó és érző ember olyan szerencsésen találkozzék, hogy élesszemű megfigyeléseiket, az élet problémáira vonatkozó megfigyeléseiket képzeletet és érzést megragadó módon tudják ábrázolni.

S egy-egy gondolati költemény kiválóságának próbaköve éppen az, hogy frójában megvan-e a gondolkodó és érző embernek ez a szerencsés találkozása.

Ma kevesen vannak azok a kiválóak, akikben ezt megtaláljuk.

Ezen kevés kiválóak közül való Hódinka Tivadar, akinek értékét most kezdjük csak látni, amióta eltávozott körünkől, hogy fegyverrel is szolgálja hazáját. *Petrássevich Pál.*

Lapunk szerkesztősége elhatározta, hogy dr. Hódinka Tivadar poémáinak gyűjteményét kiadja, hogy ezáltal is lerója háláját kiváló munkatársával szemben.

A poémák kiadását természetesen lapunk olvasóinak kell lehetővé tenniük megrendeléseikkel. Éppen ezért kérjük olvasóinkat, kiknek Hódinka oly sok kellemes percet szerzett cikkeivel, tárcáival s poémáival, tegyék vállalkozásunkat realizálhatóvá megrendeléseikkel.

A Hódinka poémáira előjegyzéseket már most is elfogadunk. Egy-egy kötet ára 3 kor.

HIREK.

A kávéházi Konrádok

lassanként eltűnedeznek az újságokkal megrakott hideg márványasztalok mellől. A kényelmes civilruhát a tábori zöld váltja fel. Katonavonatok sipolnak bele a ködös éjszakába, s a kávéházi Konrád — ez az alapjában véve végtelenül bájos típus — is kikerül a frontra.

Nemrég még milliók háborúját vezette ő a térképen, szenális csataterveket tudott megszőni egy pikoló-kapuciner mellett s most tábori-lapokat ír haza a frontról. A nagyhangú kávéházi Konrád nem pöröl már a pincérel, amiért nem öhozza hozzá legelőször a legfrissebb lapokat, nem disponál többé milliókkal; a katonaruhával megcsappannak az igények s a véresszájú hadvezér nagyra van vele, ha egy szakaszt parancsnokol. Hogy is ne volna büszke erre, hisz hősöknek, hús és vérből formált félisteneknek feljebbvalója lett.

A kávéház, a tükörelak, az ő kieszelte csataterveket állandóan dicsérő szőke kacéros kisasszony csak a legmerészebb álmaiban kísértik meg a fődözkében nyugovó Konrádot. . . Elmúlt a legszebb álom, elmúlt a naponkénti térképrajzolás, régen volt, amikor az egész kávéház — az ő kis világa — csak az ő véresszájú szónoklatait, haditerveit hallgatta.

A valóság keserű csalódásokat hozott számára. Mégis csak jobban érti a mesterségét Hötzendorf Konrád, mint ő. Odakint látja csak, hogy az előrehaladást nem lehet a térképhez esetlegesen hosszabbra berajzolt nyilakkal meggyorsítani, hogy minden türelmetlenkedés, sietetés ezek véérébe kerülhet.

S a kávéházi Konrád kicsi fedezékébe beszőródik a homokos föld. Hajrát ordít körülötte tízezer torok. Éles bajonétek csördülnek össze, koponyákat tör be a súlyos puskaagy, arcok válnak színtelenné, buzog a piros vér. . . Odahaza, a márványasztalnál, kényelmesebben gyilkolt le ezeket, egy radirgummi törlésére milliók estek el, a valóság radirgummija — a fegyver — lassabban dolgozik, de amit az letörül azt soha többé nem lehet visszarájzolni. Odahaza a kapucinerek mellett kényelmesebb volt a hadakozás, de itt a valóságban mégis csak szebb.

A Konrádok törzsasztalánál az egyedül maradt, utolsó Konrád tábori-lapot olvas. A szakaszvezető úr írta. Jól van Ma tüzték mellére a vétségi érmet.

A szemben ülő szőke kacéros kisasszony úntottan mosolyogja le az árván maradt utolsó Konrádot. . . *Sigma.*

□□ **Karácsonykor** □□
meg ne feledkezzünk az itteni katonai kórházban ápolat hőseinkről se!

Kérelem.

Amikor a szeretet hősiessége áldozatkész-ségében módot talál arra, hogy a mult év nyarán felgyújtott világ embertelen háborújában vitézül küzdő hőseink kezébe minden eszközt megadjon, mellyel a dicsőséges békét számunkra mielőbb kivívassák, . . . a Karácsony, a béke égi Szerzőjének e legszentebb ünnepe alkalmából meg ne feledkezzünk azokról sem, kik drága hazánk hősi védelmében szerzett sebeikkel az itteni katonai kórházban töltik a karácsonyi ünnepeket. Csekélységre kérem ezúttal a nagyrebecsült közönséget: juttasson szeretetéből valamit ezeknek a hősöknek is s egy kis süteményfelét és almát stb. küldjön az itteni katonai kórház vezetőségéhez, és pedig december 23-ikán, a délután folyamán. A m. tisz. közönség áldozatkésztségét előre is leg-hálásabban köszönöm. **Faragó József,** polgármester.

Horváth Elemér főrendiházi tag. Őfelsége legfelsőbb elhatározásával Horváth Elemér miniszteri tanácsost, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját, a budapesti áru- és értéktőzsde elnökét főrendiházi taggá nevezte ki. A kinevezés őszinte örömet keltett társadalmunkban, amelyet Horváth Elemérhez — ki közéletünk munkájából mindenkoron részt kért — szűkebb kötelek fűznek. Horváth Elemér született Klopodián 1858-ban. Jogi tanulmányainak befejeztével pénzügyi államszolgálatba lépett, amelyet miniszteri tanácsosi címmel hagyott el, mikor a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság üzletvezető elnökévé választott. 1900—1904-ig az Osztrák-Magyar Bank alkormányzó-helyettese volt. 1904-ben került a Magyar Általános Hitelbank igazgatóságába s 1909. végén választották meg a tőzsde elnökévé. Ebben az igen nagy felelősségű állásban nemcsak a tőzsdetagozók őszinte ragaszkodását és nagyrebecsülését tudta megszerezni, hanem pénzügyi s általán gazdasági körünk teljes elismerését is biztosította úgy a saját működése, mint pedig a vezetése alatt lévő intézmény iránt is.

Kitüntetés. Ferderber Viktort, a 18-ik tábori ágyúezred hadnagyát a király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért signum laudis-szal tüntette ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Haász M. Béla tvsz. jegyzőt, lapunk munkatársát Szabadkáról Eperjesre helyezte át

Könyv-, kóta-ujdonságok, harctéri térképek Molnár Jenőnél Eperjesen kaphatók.

A december 11-iki hangverseny.

Az Eperjesi Széchenyi-kör — mint már megemlékeztünk röviden lapunk múlt számában — karöltve Az orosz betörés által sújtott népet segítő országos bizottsággal, december 11-ikén, szombaton este 8¹/₂ órakor Eperjesen, a városi Vigadó nagytermében nagyszabású művészi hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelmét meggyenk oroszújtotta népének felségítésére fogja fordítani.

Maga a hangverseny is művészi esemény lesz, amennyiben egyik szereplője *Kubelik*, a világhírű hegedűművész, másika *Baán Achillesné*, az Operaház művésznője. A hangverseny fényét, nivóját még jobban emeli az a körülmény, hogy a megnyitóbeszédet vármegyénk nagynevű szülőtte, dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., A. m. T. A. elnöke fogja mondani. Maga az a tény, hogy a nemes eszme az Országos Bizottság elnökétől, dr. *Berzeviczy Albert*től ered, az a melegség, fáradhatlanság, mellyel ez a bizottság meggyenk szegény lakosságának ügyét felkarolta, kötelességünké teszik, hogy vármegyénk társadalmát a legnagyobb szeretettel, melegséggel fogadja a kiváló szereplőket, hogy a hangversenyterem zsúfolva legyen vármegyénk társadalmával, hogy ezzel is kifejezést adjunk annak a nagy tiszteletnek és hálának, mellyel vármegyénk jótevői iránt viseltetünk. Ez az első hangverseny, melyet népünk felségélyezésére rendezünk. Erre a célra országszerte tetemes összegeket gyűjtöttek már idegen vármegyékben, illő és méltó dolog, hogy amikor a nagynevű szereplők idejönnek Sárosvármegyébe, megmutassuk, hogy mi is áldozatkészek vagyunk és hálával viszonzunk az ő nagylelkűségüket.

A hős kapitány. A király ritka magas kitüntetésben részesítette háziezredünknek, a 67 nek egyik vitéz kapitányát, *Fettel Szaniszlót*. Jettel a mozgósítás első perceitől van a harctéren s csak néhány hetet töltött a front mögött, míg sebéből felgyógyult. Nyakát fúrta át egy orosz puskagolyó. Már két ízben volt kitüntetve, most vitéz, halálmegvető magatartásáért III. osztályú vaskoronarenddel tüntette ki a király.

Kurimszky János távozása. Kurimszky János szinyei esperes-plébános, aki meggyenk közéletében évtizedeken át igen tevékeny részt vett, nov. 15-ikével végleg elhagyta meggyenk, hogy elfoglalja új plébániáját Cseben, ahová saját elhatározásából távozik.

Halálozás. *Scholze Alfréd* nov. 19-ikén életének 73-ik évében Eperjesen elhunyt. Temetése, ág. h. ev. szertartás szerint, nov. 21-ikén d. u. 1¹/₃ órakor fog végbemenni.

Pályázat. A bártafi járás főszolgabírája a nyugdíjazás folytán megüresedett: *lukói körjegyzői* állásra pályázatot hirdet. A pályázati kérvények dec. 5-ikéig nála nyújtandók be.

Nyugtázás. Vicenthy Pálnak szánt koszorú megváltása címen adományoz *Meliórisz Ilka* a Vöröskereszt-kórháznak 20 koronát.

Tisztviselő-választás. Az eperjesi gör. kath. theologiai akadémián 1915—1916. tanévre tisztviselőül a következők választották meg: főductor Kovács György, viceductor Székely Mihály, főmagister Schudich Béla, vicemagister Vojtovics Gyula. Főpáternek egyhangulag Beszkid Jenő választott meg.

Adjunk minden ócska ruhát hadicélokra! □ Kérelem. Azzal a kéréssel fordulok Eperjes szab. kir. városnak áldozatkészségben kimeríthetetlen hazafias közönségéhez, hogy minden ócska ruhát, gyapjút, gummit és kaucsukhulladékot hadicélokra átengedni méltóztassék. Jó hasznát lehet venni mindenféle kötött és szőtt gyapjúhulminak, mint amilyen a szövet és hulladék, sál, gyapjúkendő, kalap, sapka, zsinór, keztű, gyapjúfüggöny, gyapjúöltöny, alsóruha, feldolgozatlan gyapjú, szőnyeg, matrac-gyapjú, ablakvédő, futószőnyeg, kötőpamut, harisnya, selyem, pamut, vászonickek és hulladékok. Ezenfelül gummi- és kaucsukhulladékot, amilyenek: automobil-, bicikli- és kocsiabroncs, mindennemű gőz-, szívó- és nyomó kerti-fecskendő, tömlő, labda, gummicipő és esőköpeny, gummigyűrű, technikai gummicikkek, gummilepedő, szivacs és keztű, fésű, gramfonlemez stb. Semmi sem értéktelen, még a teljesen hasznavehetetlen állapotban lévő anyag sem, mindent fel lehet újra dolgozni. Az egyesek szempontjából ez ócska tárgyaknak nincs értékük vagy nagyon csekély pénzértéket jelentenek azok, míg milliók és milliók adományai végeredményben a hadviselés hatalmas eszközeit, hőseink ruházatát, a csapatok szállításának gyors lehetőségét és ezzel a biztos győzelmet teremtik meg. A gyűjtés megkönnyítése végett nov. hó 23-ikán, kedden a Fő-utcán, továbbá a Kossuth Lajos- és Árok-utcaikon, nov. 24-ikén, szerdán a Vásártéren, Szabai- és Lőcsői-úton, nov. 25-ikén, csütörtökön pedig a Táboron és a Kassai-úton gyűjtőkocsik fognak járni s arra kérem a közönséget, hogy minden felesleges lomot arra feladni sziveskedjék. — Eperjes, 1915. nov. 20. Faragó József, polgármester.

Adomány a harctéren levő katonák karácsonyfájára: Szinyei Merse István 40 kor., Eisenberg Jenő 10 kor., Sztankay Lászlóné 10 kor., Bánó Aladár 10 kor., Kún Sándor 50 kor., özv. Csatary Zsigmondné 50 kor., Draskóczy Lajosné 50 kor., Schöpflin Gézané 50 kor., Ágoston Károly 10 kor., Varó Mariska 3 kor., Klór Anna és Gizella 4 kor., Both Tamásné 10 kor., Karváthné 2 kor., gróf Brandisné 25 kor., Semsey Ottóné 20 kor., N. N. 50 kor.

Két és fél millió feldúlt tűzhelyeink javára! Az az országos gyűjtés, mely gr. Khuen-Héderváry Károly felhívására Szent István-napján országszerte megindult, a mai napig immár több mint két és fél millió koronát eredményezett. A Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottsághoz az utóbbi időben a következő pénzüntetek adományai érkeztek be: Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete 6000, Nagyszabasi Földhitelintézet 1000, Bajai Kereskedelmi és Iparbank 600, Egyesült Kisegítő és Takarékpénztár Torda 600, Tasnádi Takarékpénztár Egyesület 300, Bácskiszamelléki Takarékpénztár Egyesület 100, Mezőtelegdi Takarékpénztár 50, Első Hidegkúti Takarékpénztár 50, Korponai Népbank Részvénytársaság 50, Jávrosi Tejszövetkezet Tótpelsőcz 50, Szászsebesi Előleg- és Takarékpénztár Egylet 50, Gátaljai Takarékpénztár Részvénytársaság 25, Zsarnóczi Népbank 20, Tatai és Tóvárosi Segélyegylet mint szövetkezet 20, Beodra—Karlovai Takarékpénztár Részvénytársaság Beodra 20 korona. Az áldozatkészség kiapadhatatlan forrásából állandóan folynak az adományok, melyek honfitársainkat kárpótolni fogják azokért az anyagi veszteségekért, melyeket a háború legszomorúbb napjaiban elszenvedtek.

Nyilvános köszönet. *Rács Ferenc* zászlós, bajtársának a harctéren való hősi eleste alkalmából 10 koronát adományozott koszorúmegváltásként az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományt hálással köszöni az elnökség.

Használjunk posta hadisegély bélyeget!

Halálos szerencsétlenség. Pálmai Róbertet, a kisállomási kiadó-ört elgázolta a vonat.

Megrendítő szerencsétlenség történt e hó 18-ikán esti 1¹/₂ órakor az eperjesi kisállomáson. Orlórol egy mozdonynak érkezése volt bejelentve, amelynek este 1¹/₂ órakor kellett áthaladnia a kisállomáson, melyen évek óta Pálmai Róbert, az előzékenységeről közismert és nagyon kedvelt kiadó-ört teljesített szolgálatot.

Pálmai lámpásával kijött a pályatestre, hogy leadja a «szabad» jelzést a mozdonyvezetőnek. Lámpáját «szabad» jelzéssel a pályatestre tette, míg ő maga átment a pályatest másik oldalára, hogy megfigyelje a mozdony érkezését.

A pályatest túlsó oldalán, a sorompónál Trencsényi Jánosné, szobafestő neje és Stahur András gimnáziumi tanuló várták az átjárás szabaddátételét. Ők hamarabb vették észre a mozdony érkezését s átkiáltották Pálmainak: «már itt van!» Pálmai ebben a pillanatban át akart szaladni a pályatesten, hogy a túlsó oldalon hagyott lámpájával leadja a jelzést, eközben megbotolhatott s a berobogó mozdony kerekei alá kapta a szerencsétlent.

A mozdonyvezető mit sem vett észre s iramban tovább hajtotta gépét, amely — mint a rendőri vizsgálat megállapította — 65 méternyire hurcolta áldozatát.

A mozdonyvezető csak Aboson tudta meg, hogy akaratlanul mily szerencsétlenségnek az okozója. A szerencsétlen áldozat testét a gép kerekei teljesen széjjelroncsolták.

Jobbkarját a gép kerekei többször metszették le, magát a törzset pedig felismerhetlenségig roncsolták össze.

Feleségén kívül hét gyermeke gyászolja, akik közül hárman a harctéren teljesítik hazájuk iránti kötelességüket.

A megindított rendőri vizsgálat eddig is minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a mozdonyvezető hibáján kívül történt ez az idegázó szerencsétlenség, aki «szabad»-jelzést látva, teljes megengedett iramban hajtotta gépét.

A család a szerencsétlenség alkalmából a következő gyászjelentést adta ki:

„Alulírottak — úgy a maguk, valamint számos rokonaik nevében is — fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb férj, apa, após, nagypapa, Pálmai Róbert vasúti kiadó-ört f. hó 18-ikán d. u. 6¹/₂ órakor élete 60-ik, boldog házasságának 36-ik évében, rövid, de borzalmas halállal elhunyt. A megboldogult hült tetemei november hó 20-ikán d. u. 3¹/₂ órakor fognak az ág. h. evang. egyház szertartása szerint az Eperjes városi megállóhelyről a helybeli sírkertben örök nyugalomra tetetni. Eperjes, 1915. november 18-ikán. Áldás és béke lengjen drága hamvai fölött! Pálmai Róbertné szül. Parilyák Anna, mint neje. Pálmai Róbert, Pálmai Mária, Pálmai Kálmán, Pálmai Júlia, Pálmai Paula, Pálmai Géza, Pálmai Ilka, gyermekei. Polaneczky Arnold, Polaneczky János, Polaneczky Lajos, testvérei. Pálmai Róbertné szül. Apáthy Mária, Pálmai Kálmánné szül. Lebenszky Mária, menyei. Holomány István, Szabó István, mint vők.“

Városunkban a szerencsétlenül elpusztult családja iránt nagy a részvét.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Az Urániában a filmteknika remekei kerülnek mindig sorra. A pajzánul kedves vígjátékok, az élet mély titkait feltáró drámák kedves szórakozást nyújtanak a közönségnek.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be f. hó 13—19-ikéig. 25 kor. id. Berzeviczy Béla s neje Hámor, 7 kor. 35 fill. Sitányi Győző Kapi, hadikölosön-jegyzési jutalék, amelyekért hálás köszönetet mond az elnökség.

Az Eper

mint a hadik
jái a követke
Hadusfalvi S
gyűjtése újabb
Köszeghy Á
roska és Már
neje 20,000,
21,750, David
tése 18,100
és neje sz. S
nyei Merse sz
(Töltsezék) 10
Kurfürst Fere
újabb gyűjtése
újabb gyűjtése
(Székesfehérvá
lelkész gyűjtés
jegyző gyűjtés
gyűjtése 3450
újabb gyűjtése
mann Sámuel
2000, idb. Vajd
János (László)
2000, Feczko
Staub Jakab 2
Palyik András
2000, idb. Lor
Skvarek János
Mártonné, törzs
Mária (Girált)
körösfő) 3900,
Miklós István
gyűjtése 1500,
1700, Lorincsa
rincsa Kristóf
Viktor lelkész
manné (Kurima
1500, Csontofal
mann Erzsébet
(Hankvágása) 12
radvány) 1200,
Góliás Kovalyik
Lengyel Jánosné
János (Kacsány
vány) 1050, ifj.
Klein Félix (Ta
(Vaspataka), W
Novák János (M
gonya), Policzia
Péter (Orló), Ma
György (Jernye
Sztaskó Jánosn
(Ladomérvágása
Csajka János (F
(Felsőköcsény),
mer Dezső és Ern
és számos enné
nősen kiemelend
girálti járás fősz
Barna, járásában
dekében kifejtett
hogy ezen járás
Eperjesi Bankgy
tételben 2.640,750
mint az első és m
összesen 2.525,65

Emlé

Kelen Rózi, I
Ügyvédi kama
Hauptmann G
Saknyeremén
dr Horváth Ö
Schreiber Igná
Peller Lajos
Rosenthal Szer
Grossmann Re
Fleischer Guszt
dr. Földi Mand
dr. Austerlitz I

Az Eperjesi Bankjegyletnél nov. 17-ikéig, mint a hadikölcsön-jegyzési határidő utolsó napjáig a következő nagyobb jegyzések eszközöltettek: Hadusfalvi Spillenbergné Barna giráltné főszolgabíró gyűjtése újabban 71,000, Imre Jozefin 25,000, özv. Kőszeghy Ádámné a kk. Kőszeghy Tibor, Piroška és Mária részére 30,000, Kiricz Lipót és neje 20,000, Héthársi Takarékpénztár rt. újból 21,750, Davidovics Manó körjegyző újabb gyűjtése 18,100, Varga Bertalan 12,000, Horák Hugó és neje sz. Schmidt Ilona (Sopron) 10,000, Szinyei Merse sz. Bánó Etelka 10,000, Klein Simon (Töltészék) 10,000, Fränkel Ignác (Ásgút) 10,000, Kurfürst Ferenc és neje 10,000, Mandel Henrik újabb gyűjtése 5500, Sitányi Győző körjegyző újabb gyűjtése 3900, özv. Roskoványi Ambrusné (Székesfehérvár) 4000, Toronszky Elek orlói lelkész gyűjtése 5300, Glatstein Simon körjegyző gyűjtése 3300, Bodnár Gyula körjegyző gyűjtése 3450, Gallé Marcell jernyei plébános újabb gyűjtése 3000, Luchs Mihály 2100, Guttmann Sámuel (Margonya) 2100, Sitányi Lajosné 2000, idb. Vajda János (Mikevágása) 2000, Spisák János (Lászó) 2000, özv. Makay sz. Rády Berta 2000, Feczko Pál (Orló) 2000, Fuchs Ilona 2000, Staub Jakab 2000, Bajusz János (Zsegnye) 2000, Palyik András 2000, Goidics István (Czigelka) 2000, idb. Lorincsik János (Sárosújfalú) 2000, Skvarek János (Kurima) 2000, dr. Schwarcz Mártonné, törzsorvos neje (Eperjes) 1600, Valykó Mária (Girált) 1500, özv. Tyukot Jánosné (Kiskőrös) 3900, Zihala Anna (Krivány) 1500, Miklós István héthársvidéki h. körjegyző újabb gyűjtése 1500, Lorincsik Erzsébet (Sárosófalú) 1700, Lorincsik György (Sárosófalú) 1600, Lorincsik Kristóf Anna (Sárosófalú) 1000, Mihalics Viktor lelkész (Kojós) 2000, Schönberger Hermanné (Kurima) 1400, Varmusz János (Kurima) 1500, Csontofalszki András (Senyék) 1500, Friedmann Erzsébet (Héthárs) 1600, Dancsicsák János (Hankvágása) 1200, Csekelszki Andrásné (Tapolcadvány) 1200, Gmitter Tamás (Kurima) 1200, Góliás Kovalyik János (Felsőköcsény) 1200, özv. Lengyel Jánosné újabb jegyzése 1100, Marhevszki János (Kacsány) 1100, Róm. kath. egyház (Krivány) 1050, ifj. Vaszil Györgyné (Mikevágása), Klein Félix (Tapolcshermány), Szocsufka Mária (Vaspatata), Wieder Herman (Herhely), Bálint Novák János (Margonya), Melann Ferenc (Margonya), Policzián Mihály (Orló), Berezsnyák Péter (Orló), Marczin Jánosné (Láda), Kocsány György (Jernye), Zipszer Salamon (Eperjes), Sztaskó Jánosné (Kellemes), Harant Ferenc (Ladomérvágy), Szvecz Gergely (Felsőköcsény), Csajka János (Felsőköcsény), idb. Hivics András (Felsőköcsény), Mager Józsefné (Kurima), Krámer Dezső és Emil (Kurima) egyenként 1000 kor. és számos ennél kisebb összegű jegyzés. Különösen kiemelendő az a lelkes agitáció, melyet a giráltné járás főszolgabírája, hadusfalvi Spillenbergné Barna, járásában a III-ik hadikölcsön sikere érdekében kifejtett s amelynek eredménye az lett, hogy ezen járás 350,000 koronát jegyzett. Az Eperjesi Bankjegyletnél a III. hadikölcsönre 808 tételben 2.640,750 korona jegyztetett, tehát több, mint az első és második hadikölcsönre, melyekre összesen 2.525,650 kor. lett jegyezve. Az eddig

kibocsátott három hadikölcsönre ezen intézetnél **5.166,400 korona** jegyztetett, mely hatalmas összeggel a sárosmegyei intézetek között a legelső helyen áll.

Nyilvános nyugtázás. Az orosz betörés által sújtott sárosvármegyei lakosok javára adományoztak:

Fleckstein Amália főápolónő, Budapest	40— K.
Folkmann János polg.-isk. igazg., Zólyom	50— „
Gömöri népfölkelők, Jolsva	800— „
Tótsóvári tisztviselők és altisztek	500— „
	1390— K.

Az eddig kimutatott gyűjtés 94 583 92 „
Összesen 95 973 92 K.

Feldúlt tűzhelyeinkért. A Háborúban Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottsághoz, mely gr. *Khuen-Hedervary* Károly elnöke alatt áll, az utóbbi napokban a következő városokból és községekből érkeztek be újabb adományok a háború-sújtotta vidékek lakosságának javára: Békés község 30,000, Gyula r.-t. város 9600, Érsekújvár r.-t. város 5000, Kaposvár r.-t. város 3000, Kolozsvár sz. kir. város 3000, Eger város 2600, Orosháza 2000, Lovrin község 2000, Lovrin község lakosai 7, Nagybecskerek r.-t. város 1800, Öcsöd község 1200, Perjámos község 1200, Nagykikinda r.-t. város gyűjtése 1388 38, Bogáros község 1062, Egres község 1000, Egres község lakói 206 70, Sándorháza község 1000, Sándorháza község lakói 163 30, Nagyszentpéter község 1000, Nagyszentpéter község lakói 176 40, Sáralfalva község (Torontál megye) 1000, Sáralfalva község lakói 228 60, Derekegyház község 1000, Fiume város 1000, Leibicz r.-t. város 1000, Pészak község 600, Pészak község lakói 800, Dész város 600, Kisósz község (Torontál m.) 500, Kisósz község lakói 204, Gyula város 600, Muzsla község 600, Máriaradna község 600, Márkusfalva 514 99, Újszentpéter község 697 53, Sövényháza község, 300, marospetresi körjegyzőség gyűjtése 220 75, Újhely község 100, Újhely község lakói 466; a solymosvári körjegyzőség útján: Solymosvár község 100, Solymosvár község gyűjtése 118 68, Odvess község 50, Milova 10, Bazin r.-t. város 100, Szentendre r.-t. város 100, Lőcsei járás 155 98, Bény község 100, Szigetszentmiklós község 50, Kéména község 50, Balásfalva község előjárósága 50, Szentgyörgy r.-t. város 50, Szepesremete község 50, Szepespaták 48; a szepesvári körjegyzőség útján: Letánfalva 84 70, Arnótfalva 52 50, Szepespaták 39 40, szepesvári körjegyzőség 30, Erdősfalva 17 40, Bethienfalva, szepesmegyei kisközség 40, Piliszentlászló 30, kapronczai körjegyzőség 15 34, Kisbalászfalva 11, Balászfalva 70 kor. Az áldozatkésznek kiapadhatatlan forrásból állandóan folynak az adományok, melyek honfitársainkat kárpótolni fogják azokért a veszteségekért, melyeket a háború legszomorúbb napjaiban elszenvedtek.

Friss balatoni fogások, valamint különféle *dunai halak* minden *csütörtökön és pénteken* kaphatók *Kún* Sándor fűszer- és csemege-üzletében. Telefonszám 137.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár

Részvénytársaságnál a harmadik hadikölcsönre történt jegyzések kitétek *1.358,150* koronát. Nagyobb összegeket jegyeztek a következők: 100,000 kor.-t: a Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t., Kurcz Márk Kisszeben, Ghillány Antal és László csal. alapítvány; 80,000 kor.-t: N. N.; 50,000 kor.-t: dr. Klein Samu Kisszeben; 40,000 kor.-t: Singer S. Fiai, Eperjesi gör. kath. egyházmegyei kegyes-alapok; 30,000 kor.-t: Bárkány Leo, Weingarten Róza, K. K., Müller Pinkász Megye; 20,000 kor.-t: Ungár Fülöp és neje; 15,000 kor.-t: Hanusovszky Imre; 14,000 kor.-t: Diósi Henrik Tótsóvár; 11,000 kor.-t: Hertzka Simon; 10,000 kor.-t: Goldberger Samu, Grossmann Hermin, N. N., Grossmann Mór, Schnitzer Samu, Ardó Alfréd, Sitányi Béláné, N. N., Pollák Erzsébet és Margit, Wald Dávid, Grohmann E. my, N. N.; 8000 kor.-t: Angolkisasszonyok Intézete, Tolnai Sándor Nagyberezna, Sonnenfeld Kornél Kisszeben, özv. Holländer Miksáné; 7750 kor.-t: Fuchs Márk; 6500 kor.-t: Hartmann Samuel Balászvágás; 6100 kor.-t: Ágoston Károly; 6000 kor.-t: Renvers Ferencné, Weiszlovits Miksa; 5400 kor.-t: Eperjesi gör. kath. tűzkárbiztosítási alap; 5000 kor.-t: Engel Mór Orló, N. N., Gubcsó Gyula, Glück Mór Ternye (korábbi jegyzéssel 10,000 kor.), Müller Simon, Gerő Mihály, Rosmann M. A., dr. Ferstein Márk, br. Ghillány László, Klein és Társa, Elefánt Ferenc, Tauth Viktor, Gutmann Mór, Grósz Náthán, Propper Boriska, Sárossy István, Szutórisz Frigyes, Woloszynovits Viktor; 4300 kor.-t: Eperjesi gör. kath. szegény templomokat segélyező alap; 4100 kor.-t: Eperjesi gör. kath. papözvegyek alapja; 4000 kor.-t: Asztrab György, Donner Gizella, Klein Izrael, N. N., T. L., Brauner Gyula és neje; 3500 kor.-t: Ezchaim-egylet (Bárkány Menachem hagyománya); 3000 kor.-t: özv. Wenczel Istvánné Budapest, Schwarcz Fülöp, Timkó Bálint Siroka, Fűrész Sámuel Sárosszentimre, Safran Manó, Kravec Andrásné Singlér, Glatstein Jakab Eperjes, Reichard Jenő, dr. Szmandray Simon, Meliőrisz Ilka, dr. Barcsy Lajos, Manya István Siroka, Fűrész Józsa, Rosenberg Jakab, Pyber Béláné Sárosszentimre; 2950 kor.-t: Eperjesi gör. kath. kántortanítóképző-int. alap; 2600 kor.-t: Petruska András Singlér; 2500 kor.-t: Klein Lipót, Gottdiener Lajos, dr. Rosenberg Mór, Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület, Klein Lajos Magyarasszalicza, dr. Majtényi Viktor; 2200 kor.-t: Wolf Fanny Porócs, Klapács István Harapkó, Köhler József és neje Sívár; 2100 kor.-t: Eperjesi gör. kath. egyházmegyei alap, Trattner Szerén, Glatstein Bernát Sárosszentimre; 2000 kor.-t: Csécsi kerületi Szentegylet, özv. Lankl Antalné Budapest, Ujvári Béla és Társa, Teltsch Kornél, Stahovecz István Harapkó, Holénia Béla és Társai, N. N., Glasner Mór, Jordán Adolf, Langer Valéria, dr. Herz Alfréd, Wohl Izidor, Sommer Mór Kissáros, Pálesch Árpádné, Diósi Erna, Diósi Ferenc, Ungár Szabin, dr. Hartmann Imre, Kvitkovszky Ignác, Kravec János Singlér, Sauber Jakab László, Guttmann Salamon; 1650 kor.-t: Grega-Leskó Mária Kellemes; 1500 kor.-t: Eperjesi gör. kath. kántorözvegyek alapja, Zucker

Emlékművet hőseinknek!

Kelen Rózi, Igló	K. 5—	Grossmann Ernő	K. 2—	Tomori Vidor hadn.	K. 2—	Tomcsányi Gábor szdos	K. 2—
Ügyvédi kamara, Eperjes	20—	dr. Gallotsik Sándorné	1—	Ziegler főhadnagy	2—	Horváth László hadnagy	2—
Hauptmann Gusztávné	2—	dr. Grossmann D., Bártfa	1—	Orosz hadnagy	2—	Halmi Jenő	2—
Sakknyereményből	250	dr. Propper I., Kisszeben	1—	Szekeress hadapród	1—	M. W. E.	15—
dr. Horváth Ödön	10—	dr. Eisner J., Felsővízköz	1—	Komlóssy hadnagy	2—		
Schreiber Ignác	3—	dr. Gottlieb Jakab, Girált	1—	Schianiu Jenő zászlós	2—	Összesen K.	105 50
Peller Lajos	1—	dr. Barcsy Lajos, Sívár	1—	Borköles István	2—	Eddigi gyűjtésünk	2552 07
Rosenthal Szeréna	1—	dr. Grosswirth Zs., Lemes	1—	Kosztá Zoltán	2—	Főösszeg K.	2657 57
Grossmann Relly	1—	Klór Anna Gizella	4—	Tomcsányi Miklós	1—		
Fleischer Gusztáv	1—	A 11. honv.-gyalogezred		Holtzer Gyula	1—		
dr. Földi Manó	2—	3. zászlóaljának tiszti-		Pápai Endre	2—		
dr. Austerlitz Lipót	1—	kara a harctérről:		Tarczay Árpád	2—		

Lapunk szerkesztősége által indított mozgalom folytán hőseink síremlékére a következő újabb adományok érkeztek hozzánk:

Az adakozók fogadják hálás köszönetünket.

Leó, Paskovits Ferencz, dr. Kelemen Béla, P. F. dr. Desseffy István, Eperjesi róm. kath. szegény gimn. tanulók segélyző egyesület, Rónai Endre százados, Sárosvm. Talmudegyet alapítvány, Goldfinger M. M. alapítványa, Steffkó Nándor, Steffkó Ernő; 1400 kor.-t: Zeiger Lina Pusztamező, Gócs Jakab Siroka, Varga Kocserha János Patacskó; 1300 kor.-t: özv. Sariszi Györgyné Sárosszentimre; 1200 kor.-t: Morótz Carola, Molcsán K-né Ternye, Kivader Antalné Ternye, özv. Simkó Mihályné Sárosszentimre, idb. Hovan András Radács, Lustbader Herman Berki, Semsey Ottó Deméte; 1100 kor.-t: Mauks Kálmán, Guttmann Emil, Márton Anna, Tirdili István Kajáta, Kopcsák Géza Berzevicze: 1050 kor.-t: br. Ghillány Imréné, Durst Győző, Jelenik Emma, dr. Duschnitz Soma; 1000 kor.-t: Halcsák Mátyás Kajáta, Mayer Lajos, Karabinyos József Istvánvágás, Kollarcsik János, Kravec Józsefné, Maslyár János, Kravec József, Maslyár Anna Istvánvágás, Stiegler Teréz Kapi, Engel Mór Eperjes, Schreiber Wolf, Friedmann Simon, dr. Petrik Igor, Krámer Henrik, özv. Kriskó Sándorné, Plancsár András Kapivágása, Marinyicza István Bertót, idb. Spisák János Bertót, Szedlacsó József Szinyelipócz, Bernát Andrásné Szinyelipócz, Krizsovenszki Mátyás Siroka, Fraenkel Fülöp Kiskohány, Vandrák Vilma, Grün Lajos, Lencz Simon, Ferderber Mór, Weisz Dávid Eperjes, Gregor Károly (harctéren), Ferdinkó Béla, Toffler Szerén, Halcsák Mátyás Kajáta, Scserbák András Siroka, Oberländer Erzsébet, ifj. Haliczki János Radács, Korn Vilmosné Eperjes, Pankuch Miklós János Láda, Toffler Anna Tótsóvár, Reisz Salamon, Karsai Ernő, Perl Margit, Herbst Márk Eperjes, Balyik József Alsósebes, Maczej András Janó, Hudacsek Mátyás Zsebefalva, Cziczony Bálint Singlér, Stofkó István Siroka, Kravec Mátyás Singlér, özv. Horváth Erzsébet Ungvár. Az 1000 koronán aluli jegyzések száma: 255. A jegyzések közt szerepel: a Kisszebeni Hitelbank saját jegyzése 20,000 kor.; gyűjtése 47,800 kor.; Földi Emil sirokai körjegyző gyűjtése a kisgazdák körében: 40,700 kor.; Licskó István sárosszentimrei körjegyző gyűjtése: 13,900 kor.; Glattstein Bernát segédjegyző gyűjtése: 12,950 kor.; Czirbusz Lajos bertóti körjegyző gyűjtése: 11,450 kor.; Steffkó Nándor alsósebesi körjegyző és segédjegyzőjének gyűjtése: 8,350 korona.

Érdekes képet nyújt a kölcsönjegyzések statisztikája a kölcsönalírók foglalkozása szerint csoportosítva, e szerint:

két pénzintézet jegyzése:	K.	120,000
magánzók, orvosok, tanárok, ügyvédek és tisztviselők jegyzése		
133 tételben	>	488,400
egyházak, alapítványok, egyesületek jegyzése		
20 tételben	>	183,850
kereskedők jegyzése		
48 tételben	>	160,750
hadsergyszállítók jegyz. 5 tételben	>	143,500
korcsmárosok, vendéglősök és kávéosok jegyzése		
58 tételben	>	114,600
kisgazdák jegyzése		
130 tételben	>	86,650
iparosok jegyzése (kávéosokat és korcsmárosokat kivéve)		
4 tételben	>	35,000
iskolai jegyzések		
86 tételben (nővendékek gyűjtése)	>	14,200
földbirtokosok és bérlők jegyzése		
2 tételben	>	11,200
486 tételben:	K.	1.358,150.

A jegyzések összegéből K. 766,700 esik Eperjes városra, ami az összjegyzés 56 $\frac{1}{2}$ %-ának felel meg.

Az eperjesi jegyzések megoszlása a következő: magánzók, orvosok, tanárok, ügyvédek, tisztviselők 77 tételben K. 229,300 egyházak, alapok, alapítványok és egyesületek 18 tételben > 177,450 hadsergyszállítók 2 tételben > 140,000 kereskedők 28 tételben > 113,250

korcsmárosok, kávéosok és vendéglősök 44 tételben K. 61,500 iparosok 4 tételben > 31,000 iskolai jegyzések 88 tételben > 14,200 261 tételben: K. 766,700.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Köszönetnyilvánítás. Özvegy Semsey Adolfiné úrnő 10 kor.-t, dr. Szegő Kálmáné úrnő 30 kor.-t, dr. Rosenberg Teofilné úrnő 10 kor.-t és az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. igazgatósága 10 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának, melyet hálással köszön az elnökség.

Pénzt és munkát takarít meg, ha

hirlapjait

KÖSCH ÁRPÁD papírüzletében fizeti elő!

Három vármegye közel félmillió adománya feldúlt tűzhelyeink javára!

Az egész ország hazafias lelkesedéssel karolja fel azoknak a honpolgároknak az ügyét, akiknek otthonát a háború elpusztította. Az általános adakozásból azonban fokozottan veszi ki részét azoknak a vármegyéknek közönsége, melyek földrajzi fekvésükkel fogva legközelebb estek az immár elmúlt veszedelemhez. Itt a lakosság úgy látszik a másokkal való együttérzést egybefoglalja a kiállt aggodalom érzelmével és afelett való megkönnyebbülésében, hogy a csapástól megmenekült, sokszorosan áldoz azoknak javára, akikre ugyanez a csapás lesújtott. Így aztán kezdetben csekélynek mutatkozó adományok hatalmas összegekre növekedtek. Borsodvármegye például egyszerűen csak annyit közölt a gr. Khuen-Héderváry Károly elnöklété alatt álló Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottsággal, hogy a vármegye közönségének körében gyűjtést indít a károsultak javára. Ez az egyszerű bejelentés 200,000 koronát eredményezett! Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága 2000 koronát szavazott meg egy újra felépítendő falu község-házának felépítésére és ugyancsak gyűjtést indított. Ma Hevesvármegye adománya körülbelül 100,000 koronát tesz ki. Nógrádvármegye tör-

vényhatósága 5000 koronát adományozott. Hozzájárult azóta a gyűjtés eredménye, mely október végén elérte a 130,000 koronát. Ez a vármegye azonban összesen eddig 165,000 koronát adott, mert az előbb említett két összeghez kívül a vármegye állategészségügyi alapjából is megszavazott további 30,000 koronát haszonállatok beszerzésére, esetleg gazdasági felszerelésre. Ezzel Nógrádvármegye különösen szép példát adott, mert hiszen ahhoz, hogy a sújtott vidék lakosságát igazán talpraállítsuk, nem elég felépíteni számukra a pusztá falvakat, hanem gondoskodni kell arról is, hogy az új otthon tökéletes legyen mindabban, ami az élet folytatásához, az új élet megkezdéséhez kell.

Az Eperjesi Takarékpénztárnál az eddig kimutatott jegyzéseken kívül még a következő jegyzések történtek a III-ik 6%-os magyar hadikölcsönre: 500,000 kor.-t: Eperjesi Takarékpénztár; N. N. újabb jegyzése 80,000, összesen 90,000 kor.; 25,000 kor.-t: Eperjesi Takarékpénztár nyugdíjalapja; 6300 kor.-t: Eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház Láng Klementina-alapja; 5800 kor.-t: Vrabely-Grega Borbála Alsósebes; 5000 kor.-val: Barts Augusta újabb jegyzése, össz. 8000 kor., Szalaszovics József Alsósebes, Steinlauf Testvérek újabb jegyz., össz. 5500 kor., Plentzner Mária Szentmihályfalva, Hudacsek Vince és neje Nagysáros, Baran Anna Delnekakasfalva; 4300 kor.-t: Gerbery Sándor és neje; 4000 kor.-val: Bornemisza Szerafin, dr. Maibaum Artúr újabb jegyz., össz. 11,000 kor., Polascsak György Vörösvágás, Kron Katalin Tótsóvár, Duch György Orló; 3550 kor.-t: Donner Lajosné; 3000 kor.-val: Varga Bertalan, Bányász Mária Nagysáros, Timkó András Megye, Jurasek János Sebesalga; 2950 kor.-t: Fuchs Ilona; 2500 kor.-val: Palkovits Emil, Karlik Péter Zsetek; 2450 kor.-t: Brezina Gyula; 2200 kor.-t: özv. Prokop Dorottya Sósújfalu; 2100 kor.-t: Hradovszki György Kiskőrösfő; 2050 kor.-t: N. N.; 2000 kor.-val: dr. Csatóry Ágost, özv. Zathureczky Béláné, Kiss Klotild és Mária, Potas Józsefné, Wollner Mór, Pratinger Károlyné, Kutsinszky Béla, Bezchleba Ferencné újabb jegyz., össz. 6000 kor., dr. Dobay Zsigmond kk. Szedlák Anna orkutai lak. nevében, Staub Jakab, Matus József Vidumanyec, Friedmann Márk Kisszeben, Adamkó Zsófia Kisszeben, Hruska Mihály Mátyáska, Fischer Bernát, Murczko József Palonca; 1800 kor.-val: Jurkó Anna Licsérd, Kmeicz Jusztina Nagyszilva; 1700 kor.-t: Posta-Hrobak Anna Delnekakasfalva; 1600 kor.-val: ifj. Potocsnyák András Erdőcske, Bányász Ilonka Nagysáros; 1500 kor.-val: Breuer Berta, Bányász Zsófia Nagysáros, Hriczszak György Alsósebes, János István Ternye; 1400 kor.-t: Dcsacsovsky Jakab Ádámföldre; 1300 kor.-t: Potocsnyák András Erdőcske; 1200 kor.-val: Csatóry Erzsébet, Galyik György Sárosbogyán, Urban Anna Vörösvágás, Pavlik Anna Tótsóvár, Pankuch Miklós János Láda, ifj. Zvojnár Jánosné Ábrány, Sedlák József Sósújfalu; 1100 kor.-val: Ruby József, Kacsmar András Janó; 1000 kor.-val: Csatóry Mária, Draskóczy Lajoska-alapítv., Fried Simon újabb jegyz., össz. 25,200 kor., Klobusiczky Béla, Tomory Margit, Hajdú János Zsegnye, Frankó György, Lukács András, Székely Ferenc Tótsóvár, Kusnyir József Harság, Moravics Julianna Ábrány, Tomanek József Németsóvár, id. Hopko János Felsőtaróc, Zlatohlavi János Eperjesenyicze, Janicsko Vujnyák Anna Sóvár, Szucska Mária Kiskőrösfő, Szedlák Andrásné Abos, Buday Kálmáné Tótsóvár, Kubinyi György Kende, Klimovszky József Tapolybeszterce, Zlatohlavi Borka Alsósebes, özv. Sitányi Józsefné, Orosz János, Dedek Alajos, Dedek Mária, Dedek Terézia, Pavel András, Paszternák Izidor, Engel Mór, Korovay Ferencné, Klein Margit, Klein Irén, özv. S. Balczer A. B., Szénássy Sándorné Jolsva, Babej Kocserha Anna

Somosújfalu, Szokszky Emil Lazipus Ulicsni Mária Kis Tótsóvár, Steffkóberger Aurél Szepvár, Kohut Mihály Sóbánya, Nyahaj Nagysáros, Malc Dadej János Tapo Fuchs Pál, ifj. Havrillay Mária, 1000 koronán aluli Végeredményben: telben 858,300 kor. 256 tételben 496,7 254 tételben 269,4 telben 245,000 1.869,400 korona.

TA

Hadviselés

lák helyrehoza
miniszter kiadta re területén azon álla melyeknél a hadv kisebb mérvűek, n sanak, hogy bennü talanul megkezdess kir. tanfelügyelője bérépületben elhely óvodák, melyeknek mellékhelyiségeiket okt.-ü. miniszter álta 500 kor. keretében nem igénylően hely óvodai hatóságok ú lalati úton mielőbb t és óvodák elpusztult zése, illetőleg a meg ugyanily összeg ké szintén a pótlandó ta kében is történik in az áll. iskoláknál és tetése érdekében az ezen tanintézetek re biztosítása érdekébe

Mérge
hogyan számol
HÁZTART
vezetése
:: hatja
□ □ Ka
KÖSCH ÁRPÁD

Somosújfalú, Szokol Péter Felsőtaróc, Andreánszky Emil Lazipusza, Hajduk Dorottya Tótsóvár, Ulicsni Mária Kissáros, Janicsko Bujnyák Anna Tótsóvár, Stefankó Mihály Szénégető, Wittenberger Aurél Szepesbela, Hreha György Tótsóvár, Kohut Mihály Tótsóvár, Dobránszky Berta Sóbánya, Nyahaj János Sósújfalú, Jakubek István Nagysáros, Malcsovszky Ferencné Sóbánya, Dadej János Tapolykmlós, Moscovics István, Fuchs Pál, ifj. Havrillay Béla, Havrillay Mici, Havrillay Mária, öz. Lincsa Jánosné Palonca; 1000 koronán alul 141 tételben 37,900 kor. Végeredményben: pénztintézetek és alapok 35 tételben 858,300 kor.; magánszemélyek és cégek 256 tételben 496,700 kor.; vidéki gazdálkodók 254 tételben 269,400 kor.; nagybirtokosok 10 tételben 245,000 kor. Összesen 555 tételben 1.869,400 korona.

TANÜGY.

Hadviselés folytán megrongált iskolák helyrehozatala. A vallás- és közokt.-ü. miniszter kiadta rendelkezését, hogy a vármegye területén azon állami elemi iskolák és óvodák, melyeknél a hadviselés folytán okozott károk kisebb mérvűek, mielőbb megfelelő karba hozásának, hogy bennük a rendes működés akadálytalanul megkezdessék. Ehhez képest vármegyénk kir. tanfelügyelője intézkedett, hogy azon nem bérépületben elhelyezett áll. elemi iskolák és óvodák, melyeknek épületei, a legszükségesebb mellékhelyiségeiket is beszámítva, a vall. és közokt.-ü. miniszter által megállapított összeg, vagyis 500 kor. keretében és különösebb szakértelmet nem igénylően helyreállíthatók, a helyi iskolai, óvodai hatóságok útján házilag vagy esetleg vállalati úton mielőbb pótolassanak. Az áll. iskolák és óvodák elpusztult bútortázaik újból való beszerzése, illetőleg a megrongált bútorzat helyreállítása ugyanily összeg keretében eszközöltetik. Úgy-szintén a pótlandó tanszerek engedélyezése érdekében is történik intézkedés. Mindezekkel tehát az áll. iskoláknál és óvodáknál a károk elenyészése érdekében az intézkedések megtétele az ezen tanintézetek rendes működésének mielőbbi biztosítása érdekében.

Mérget vehet rá,

hogy háztartási elszámolásait csak a

HÁZTARTÁSI KÖNYV

vezetése mellett tart-
:: hatja rendben. ::

□□ Kapható □□

KÖSCH ÁRPÁD papirkereskedésében.

URÁNIA.

**! Kedden Szerdán Csütörtökön !
Pénteken**

naponta 5, 7 és 9 órakor

szenzációs

**GABARET-ÉS
MOZINAPOK.**

Fellépnek a filmen:

**Henny Porten
Mátray Ernő
Zelnick Frigyes**

Fellépnek a legújabb szólokkal:

**Szücs Laci
Harmath Ilona
Balogh Margit
Buday Mancsi
Dániel Gábor**

művészek.

A helyárák nincsenek felemelve.

■ Bővebbet a falragaszokon! ■

■ JÖN! ■

Kellermann regénye
a filmen:

AZ ALAGÚT.

■ JÖN! ■

az első Jókai-film:

Szegény
gazdagok.

Adomány iskolaépítésre. *Fleckstein* Amália volt rozsnyói ev. pogári iskolai tanítónő, jelenleg főápolónő Budapesten a VIII., Csobáncz-utcai hadikórházban, 40 koronát adományozott oly célból, hogy az összeg a sárosvármegyei oroszdúta vidéken egy magyar tannyelvű elemi iskolának a felépítésére fordíttassék. A nemesszívű hölgy óhajának megfelelően a gömörmezei kir. tanfelügyelőség az összeget vármegyénk kir. tanfelügyelőségéhez juttatta, hogy ez az országos gyűjtéshez csatoltassék.

Új tankönyv. Bár népiskolai tankönyv-irodalmunk nem tekinthető szegénynek, mégis a tanítási módszerek, eljárások fejlődése kívánatosá teszi, hogy a tapasztalatok és kísérletek alapján, valamint a haladó kor kívánalmainak figyelembevételével: „győzzön a jobb” elvénél fogva, népnevelés- és oktatásügyünk érdekében készített újabb megfelelő tankönyvek se hiányozzanak. Ebből kifolyólag kapott megbízást *Reményik* Lajos eperjesi ág. h. ev. tanítóképző-int. tanár s gyakorlóiskolai tanító a Luther-társaságtól, hogy főleg az ország ág. h. ev. elemi iskolai III. és IV. ik osztályai részére megfelelő Földrajzt írjon. Hogy a megbízás egy oly szakavatott egyénre jutott, az csak természetes, mert hiszen éppen a tanítóképző intézetek gyakorlóiskoláinak tanerői azok, kik hivatva vannak nemcsak a tanítójelölteket a gyakorlati tanítások alkalmazásába és módszereibe bevezetni, hanem mintatanításuk bemutatásakor a tankönyvek előnyeit és hiányait is alkalmuk van megállapítani és ezért a jó tankönyv kelleit annál szembetűnőbben tudják meghatározni. Midőn tehát *Reményik* Lajos kiváló pedagógusunk magára vállalta a tankönyv megírását, teljesen tudatában volt feladatának és tisztában is volt azzal, hogy miképpen írja meg tankönyvét, hogy az a kor színvonalán állva, megfeleljen a mostani követelményeknek. Hogy mennyire sikerült neki a feladatot megoldania, arról pártatlanul tanúskodik a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium által hivatalosan közölt bírálat, melyben a megbízott bíráló a tankönyvet szívesen és nyugodt lelkiismerettel ajánlja engedélyezésre. Átlapozva a könyvet, már tekintésekor feltűnik a könyv tetszetős alakja,

A legszebb □□

harctéri,
Mikulás-,
karácsonyi,
újévi és
alkalmi

képeslapok

10, 12, 16, 18, 20 és
25 filléres áron

KÖSCH ÁRPÁD

☺☺☺ KÖNYVNYOMDÁJÁNAK ☺☺☺
PAPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓ!

Legjobb eredményt

□□□ érünk el, ha □□□
az EPERJESI LAPOKban
□□□ hirdetünk! □□□

jól olvasható betűi és sok szép képe. Behatóbb átnézés mellett pedig minden tanító-ember azonnal láthatja a könyv áttekinthető csoportosítását, a szövegben a gyermekek értelmi fokához való leszállását és az érdekes tartalmat, mellyel a szerző a földrajzi ismereteket a tanulónak nyújtani igyekszik. A szerző tankönyvében különösen a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szempontokat veszi alapul, hogy így már a zsenge gyermeki lélekbe bevéssze mindezek fontosságát a mindennapi életünkben. Az ország számos szépségét és nevezetességét könnyebb megismerés szempontjából képben is bemutatja, sőt egyes képsorozatokat is látunk a könyvben, melyek a tanítási anyagot érdekesen megvilágítják és szép kidolgozásuknál fogva a tanulók esztétikai érzékét is művelik.

Mindezekből látható tehát, hogy a szerző a legnagyobb gondossággal igyekezett a legjobbat nyújtani, különösen amidőn megállapíthatjuk azt is, hogy az anyag kiválasztásában és feldolgozásában is a kellő körültekintéssel járt el. Múltán foglalhat helyet tehát ezen tankönyv hazai népoktatásügyi irodalmunkban s teljesen megérdemli minél nagyobb arányban való elterjedését is.

A tankönyvet az egyetemes egyházi közgyűlés az ország evangélikus iskolái részére kizárólag engedélyezte és azokban való használatbavételét kötelezőleg elrendelte. Tekintettel továbbá arra, hogy tartalmában a hazaszeretet gondozására és ápolására súlyt fektet és a más vallás szellemébe ütköző szöveget egyáltalában nem tartalmaz, a könyvtől a másjellelű iskolák sem idegenkedhetnek, sőt a protestánság területén lévő községi és állami iskoláknak nyugodtan ajánlható.

Ezen a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által engedélyezett Földrajz bolti ára 60 fillér s készült az ág. h. evang. elemi iskolák III. és IV-ik osztálya számára, kiadója a Luther-Társaság Budapesten. A könyv tartalmazza a földrajzi alapfogalmakat, Magyarország részletes és általános leírását, Európa általános áttekintését és összefoglaló kérdéseket.

Reményik Lajos érdemes szerzőnek ezen dicséretreméltó munkája méltán sorakozik az eddig megjelent sikeres és használatban lévő műveihez.

Wick Gyula.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok: Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Steckenpferd-liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szelíd ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmúlhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb.

Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera liliumkrémje (80 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

Lapunk karácsonyi száma részére hirdetéseket

már most elfogad

lapunk kiadóhivatala és Orosz Dániel. ...

Hiába keres,

sehol sem talál jobb s olcsóbb, a táborba küldendő csomagokra egyedül alkalmas

vízmentes csomagolópapírost,

mint

Kösch Árpád

könyvnyomdai műintézet :: papir- és írószerraktárának üzletében :: Eperjesen.

PASZTERNÁK MANÓ

bútorszállítási vállalat :: Eperjes

Szállítási iroda Kovács-utca 14. :: Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása helyben és vidéken.

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS GÖZMOSÓGYÁR.

■ ■

ÁTVÉTELI ÜZLET

EPERJESEN FŐ-U.

23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg □ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon festetnek és tisztítatnak.

Gallér- és kezelőtisztítás

a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

December havában fog megnyilni az

□ □ □ **E·M·K·E** □ □ □

KÁVÉHÁZ,

mely Eperjes látványossága lesz. ...

Az

EMKE-KÁVÉHÁZ

Fő-utca 38. sz. a.,

a volt Korzó-szálloda

:: épületében lesz. ...

Ezúton adom a nagyérdemű közönség és jóakaróim b. tudomására, hogy a szálloda is EMKE név alatt fog továbbra is fennállani. Továbbá szíves tudomásukra adom, hogy megnyitandó kávéházam szigorúan elit-kávéház lesz s az

EMKE-kávéház

a legnagyobb igényeket is kielégítően lesz berendezve. ■ Szíves pártfogást kér

WEISZ JAKAB.

EL

Előfizetési
Égész évre ...
Félévre ...
Negyedévre ...
Hirdetési díj: Egy
pétisor egyszeri b
15 t. Közlemények

□ Szinyei
□ miatt

«A sok
áldja meg a

— írja a legma
József alispán
melyben meg
vényhatósági
abból az al
oroszdúlta lak
dr. Berzeviczy
elnökének ke
tárgysorsjáték
vállalta.

Szószerint
zönségének J
intézett levelé

Csász

Sárosvárm
Eperjesen, 191
rendszeres évn
hálával és me
meg császári
ségéről, mely
lakosság felség
játék és kiállt
tőztatott. Fens
hatott mindny
benne annak
kegyességnek,
viseltetik, amely
tartozóinak so
közönsége Fer
megyénk iránt
nek átérzése n
része lesz ann
nek, mellyel
területének hő

Fogadja c
sabb hódolatur
Kelt Sáros
zottságának Ep
25-ikén tartot
gyűléséből.
Sáros

A főherceg
írt levelet inté

Nagys
Sárosv
sági bizott

LYC